

V. 11. HUDEBNÍ VÝCHOVA (Hv)

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět **hudební výchova** vychází ze vzdělávacího oboru **hudební výchova**, který je součástí vzdělávací oblasti **umění a kultura**.

Vyučovací předmět **hudební výchova** vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít a poskytuje základní informace potřebné k orientaci v oblasti hudební kultury.

Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností - sluchových, rytmických, pěveckých intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých, poslechových a pohybových.

Vyučovací předmět **hudební výchova** má rehabilitační a relaxační charakter - vnímání hudby i vlastní hudební produkce snižují vnitřní napětí a mají harmonizující vliv na osobnost žáka. Hudební výchova je předmětem, ve kterém i žáci s lehkým mentálním postižením mohou dosahovat vynikajících výsledků a to umožňuje žákům budovat si zdravé sebevědomí.

■ OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Obsah předmětu **hudební výchova** lze rozdělit do čtyř okruhů: vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové činnosti.

Vokální činnosti vedou k rozvoji správného pěveckého dýchání, tvoření hlasu, intonačním dovednostem a interpretaci písní v průměrném rozsahu.

Při **instrumentálních činnostech** se rozvíjejí rytmické dovednosti žáků vyjádřené nejprve „hrou na tělo“ a poté i ostinátním doprovodem písně pomocí jednoduchých rytmických hudebních nástrojů.

Poslechové činnosti rozvíjejí schopnost koncentrovaného poslechu a emocionálního prožitku hudebního díla.

Hudebně pohybové činnosti postupně umožňují žákům vyjádřit vnímanou hudbu vlastním pohybem a tak zvýšit emocionální prožitek hudby. Nácvik této dovednosti vede k snazšímu začlenění našich žáků do běžných volnočasových aktivit - cvičení s hudebním doprovodem ve fitness centrech či společenských akcí spojených s tancem.

Vyučovací předmět **hudební výchova** se vyučuje v 1. až 8. ročníku s hodinovými dotacemi podle školního učebního plánu:

	6. ročník	7. ročník	8. ročník
Počet hodin	1	1	1

V 9. ročníku je **hudební výchova** součástí integrovaného předmětu **estetická výchova**.

Z kapitoly „Zařazení průřezových témat“ je zřejmé, ve kterém ročníku a jakou formou se ve vyučovacím předmětu **hudební výchova** realizují jednotlivá **průřezová témata** (kapitola III.5., strana 19-55).

Výuka **hudební výchovy** probíhá převážně v učebně hudební výchovy vybavené klavírem, přenosnými elektrickými klávesovými nástroji, širokou škálou rytmických hudebních nástrojů a kvalitním zařízením pro reprodukci hudebních děl. Učebna také poskytuje dostatečný prostor pro hudebně pohybové činnosti žáků.

Součástí výuky hudební výchovy jsou i návštěvy různých koncertů, výstav, divadelních a filmových představení tematicky zaměřených na oblast hudební kultury. V hodinách hudební výchovy mají žáci možnost představit svoji oblíbenou hudební skupinu a spolupodílet se na výběru skladeb pro vokální, poslechové a hudebně pohybové činnosti - tak chceme žáky nejen aktivně zapojit do výuky, ale také je vedeme k samostatné tvořivé práci a prezentaci výsledků práce před skupinou vrstevníků. V následné diskuzi o tvorbě dané hudební skupiny učíme žáky společensky vhodnou formou obhajovat svůj názor.

▣ VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PŘEDMĚTU

◦ **Kompetence k učení**

- motivujeme k učení, snažíme se žáky zbavit ostychu z vlastní hudební produkce (např. formou různých her)
- snažíme se o klidnou a tvůrčí atmosféru v hodinách hudební výchovy
- žáky zásadně nenutíme do sólového zpěvu nebo jiných aktivit, které jsou jim nepříjemné
- snažíme se poskytnout žákům pocit úspěchu tím, že vědomě navozujeme situace, ve kterých může být žák úspěšný (podle individuálních možností žáků)
- při hodnocení používáme převážně prvky pozitivní motivace
- poskytujeme žákům prostor pro ovlivňování obsahu hodin hudební výchovy podle jejich individuálních zájmů (žáci mají možnost prezentovat před spolužáky tvorbu své oblíbené hudební skupiny, spolupodílet se na výběru skladeb pro poslechové, vokální i hudebně pohybové činnosti)
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace ze všech možných dostupných zdrojů (vyhledávání informací o hudebních skladatelích, skupinách, nástrojích apod.)
- učíme žáky výsledky samostatné práce vhodnou formou prezentovat před skupinou vrstevníků

◦ **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáky k poznání, že problémy jsou běžnou součástí života všech lidí, že není třeba se jich obávat, ale je potřebné si osvojit základní způsoby jejich překonávání
- učíme žáky poznat své vlastní problémy při osvojování učiva, popsat je, svěřit se s nimi a požádat o radu
- nabízíme možnosti řešení problému, ale ponecháváme žákům vlastní odpovědnost za jejich vyřešení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- učíme žáky pracovat s různými zdroji informací a tím je vedeme k větší samostatnosti při řešení problémů

◦ **Kompetence komunikativní**

- rozvíjíme slovní zásobu
- učíme žáky volit vhodné formy komunikace v různých životních situacích
- učíme žáky respektovat základní komunikační pravidla rozhovoru (střídání role posluchače a mluvčího jako základ účinné komunikace)
- učíme žáky pravidlům komunikace při týmové spolupráci, vyslechnout a respektovat názor druhého, obhajovat svůj názor pomocí rozumných argumentů
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých věkových kategorií

◦ **Kompetence sociální a personální**

- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci navzájem potřebují
- rozvíjíme v žácích schopnost empatie (poznat, kdy druhý člověk potřebuje pomoc a vhodnou formou mu ji poskytnout, chápat a respektovat pocity a názory spolužáků i dospělých)
- vedeme žáky k pocitu radosti z poskytnuté pomoci
- učíme žáky ocenit přínos každého jedince pro práci skupiny dle jeho individuálních možností
- učíme žáky spolupracovat v týmech, rozvíjíme schopnosti žáků zastávat v týmu různé role
- rozvíjením hudebně pohybových schopností žáků usnadňujeme jejich začlenění do běžných volnočasových aktivit (cvičení s hudbou ve fitness centrech, společenské akce spojené s tancem)

◦ Kompetence občanské

- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi
- upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování ve škole i mimo ni
- rozvíjíme sebeovládání žáků
- vedeme žáky k sebeúctě a úctě k ostatním žákům a dospělým, učíme žáky tolerovat rozdílné možnosti spolužáků při osvojování učiva a respektovat odlišný hudební vkus spolužáků i dospělých

◦ Kompetence pracovní

- učíme žáky pravidlům spolupráce, učíme je hodnotit práci svoji i práci týmu
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme (přihlížíme k individuálním možnostem žáka, oceňujeme snahu)
- vedeme žáky k odpovědnosti za plnění svých pracovních povinností
- měníme pracovní podmínky, a tak žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- práci nikdy netrestáme
- seznamujeme žáky s nabídkou pracovních profesí z oblasti hudební kultury

■ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY (OVO) VZDĚLÁVACÍHO OBORU HUDEBNÍ VÝCHOVA**2. stupeň**Očekávané výstupy

žák by měl

12. znát a interpretovat vybrané lidové a umělé písně
13. doprovázet písně pomocí ostinata
14. soustředit se na poslech skladeb většího rozsahu
15. rozeznávat různé hudební žánry
16. rozeznat vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
17. znát vybrané hudební skladatele a jejich díla

Učivo:**vokální činnosti** - pěvecké dýchání, frázování, hlasová a intonační cvičení, zpěv jednohlasu i vícehlasu (kánon) v přiměřeném rozsahu**instrumentální činnosti** - vyjádření rytmu písně „hrou na tělo“ nebo hrou na Orffovy nástroje, ostinná doprovod vlastního zpěvu, zpěvu spolužáků nebo poslouchané písně**poslechové činnosti** - rozlišování délky, síly, výšky a barvy tónů, poznávání známých písní podle tempa, rytmu a melodie, soustředěný poslech skladeb většího rozsahu, poznávání zvuků hudebních nástrojů symfonického orchestru, rozeznávání různých hudebních žánrů (lidová píseň, dechová hudba, pop, rock, jazz, swing, opera, opereta, muzikál, country - žáci mají možnost prezentace oblíbené hudební skupiny), nejvýznamnější čeští a světoví hudební skladatelé a jejich díla**hudebně pohybové činnosti** - vyjádření tempa a rytmu písně různou formou pohybu („hra na tělo“, volný tanec, disco a country tanec, základy společenských tanců)